

kes művel gazdagodott, ugyanakkor e munka interdiszciplináris jellege, sokoldalúsága révén messze kiemelkedik az eddig készült helynév-azonosító jegyzékek és szótárak közül. Jó szívvel ajánlom nemcsak a névkutatással foglalkozó nyelvészeknek, hanem mindenkinek, akit érdekel a magyarság története és társadalomföldrajza.

KISS MAGDALÉNA

TÁRSASÁGI ÜGYEK

Elżbieta Artowicz

(1949–2012)

2012. január 11-én hosszú, súlyos betegség után elhunyt Elżbieta Artowicz, a Varsói Tudományegyetem professzora, aki több éven át vezetője volt a varsói Magyar Filológiai Tanszéknek. Tagja volt a Magyar Nyelv Nemzetközi Tanácsadó Testületének, a Nemzetközi Hungarológiai Társaságnak. Kiváló személyisége volt a lengyelországi hungarológiának, kimagasló felkészültségű és fáradhatatlan egyetemi oktató, kutató, nagy hatású tanáregyéniség, az aprólékos filológiai kutatás mestere, a tudós tanár igazi példája, Magyarország elkötelezett igaz barátja, akinek küzdelmes, megpróbáltatásokkal teli élete volt.

Elżbieta Artowicz 1949. január 4-én született a Sokolów Podlaski nevű lengyel kisvárosban, ahol az általános és középiskolát is végezte. Egyetemi tanulmányait a Varsói Tudományegyetemen folytatta a lengyel filológia szakon. Az egyetem elvégzése után a Lengyel Tudományos Akadémián dolgozott, ahol formális nyelvészettel és komputeres szövegfeldolgozással foglalkozott. Ezenkívül több éven keresztül előadásokat tartott a Varsói Tudományegyetem Könyvtártudományi és Tudományos Információ Intézetében a komputeres információfeldolgozás nyelvészeti alapjairól. Aktív tudományos tevékenységének igen gazdag eredményeit különböző lengyel, magyar és sok más külföldi szakfolyóiratban közölte. Számos tudományos konferencián tartott előadásokat, többek között Magyarországon is. Felsőfokon beszélt magyarul, angolul, franciául és oroszul.

Elżbieta Artowicz professzor asszony 1987 októberében kezdte el a munkát a Varsói Tudományegyetem Magyar Filológiai Tanszékén mint tanársegéd. Három év elteltével védte meg doktori disszertációját a tudás reprezentációja és a relevancia kérdései az információs-kereső rendszerben témaköréből. Ezt követően főként a magyar és a finnugor nyelvészettel foglalkozott, különös figyelmet szentelve a nyelvreírásnak a magyar grammatikákban, valamint azoknak a grammatikai kategóriáknak is, amelyeknek nincs megfelelőjük az indoeurópai nyelvekben. 2003-ban lett a Magyar Filológiai Tanszék vezetője, és egy évvel később habilitált magyar és finnugor nyelvészetből. Habilitációjának az alapját „A nyelv morfoszintaktikai modellje a régi magyar grammatikákban. Szilveszter Jánostól Versegghy Ferencig” című disszertációja képezte, amelyen majdnem tíz évig dolgozott. Ugyanebben az évben egyetemi tanárrá nevezték ki. Abban az időszakban, amelyben a professzor asszony tanszékvezetői funkciót töltött be, igen intenzív oktató-kutató munka folyt a tanszéken. Jelentősen növekedett a hallgatók száma, megélné vált a nemzetközi együttműködés,

amely több magyar, finn és más külföldi felsőoktatási intézménnyel folyt, többek között az ELTE több tanszékével (így a Lengyel Filológiai Tanszékkel is). Elkezdődött az eddig elhanyagolt hungarológiai doktori képzés, és létrejött a finn specializáció is. Mindennek köszönhetően a Varsói Tudományegyetem Magyar Filológiai Tanszéke a legjelentősebb külföldi hungarológiai intézmények egyikévé vált. A tanszékvezetőnek az volt az álma, hogy az általa vezetett tanszék világhírű legyen.

Tudományos tevékenységében Artowicz professzor asszony igen termékeny szerző volt. Publikációinak száma igen jelentős. Íme néhány magyar nyelvre vonatkozó bibliográfiai adat:

Współczesne podręczniki gramatyki opisowej języka węgierskiego z perspektywy polskich studentów hungarystyki. *Acta Philologica* 36. 2009. 131–43.

Relacje między węgierską gramatyką opisową i praktyczną gramatyką języka węgierskiego. *Glottodydaktyka* 17. 2001. 61–8.

A magyar és a lengyel főnevek jelentésének kvantitatív elemzése szótári anyagon. *Polono-Hungarica*. 8. 2000. 192–223.

Język polski i język węgierski - w poszukiwaniu tertium comparationis. *Polono-Hungarica*. Tom 8. 2000. 181–92.

Morfosyntaktyczny model języka w dawnych gramatykach węgierskich. Od Jánosa Sylvestra do Ferenc Verseyego. Uniwersytet Warszawski, Katedra Hungarystyki. 2003.

Interkulturowość/Inter-kulturowość/ Problemy przekładu powieści Magdy Szabó In: *Językowy obraz świata w oryginale i w przekładzie*. Instytut Lingwistyki Stosowanej UW. 2008. 79–84.

Relevant translation of grammatical categories absent in the target language - a case study from Hungarian and Polish. In: *Relevance Round Table I*. Warsaw University Press. 2008. 7–22.

Az akadémiai magyar nyelvtan leíró modellje alapján állíthatjuk-e, hogy a magyar mondattan magyar? In: *Nemzet, nyelv, identitás*. Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság. 2007. 377–82.

Historyczne uwarunkowania interpretacji pojęć specyficznie węgierskich. Na przykładzie honfoglalás i Trianon, trianoni. In: *Lingwistyka i polityka*. Słownik pojęć politycznych i społecznych krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Elipsa. 2007. 246–57.

The picture of the outer world perceived throughout the morphosyntactic structures of Hungarian. From the Indo-European perspective. In: *Language Diversity and Language Learning: New Path to Literacy*. University of the Aegean. 2007. 21–2.

Az akadémiai magyar nyelvtan leíró modellje alapján állíthatjuk-e, hogy a magyar modattan magyar? A kettős alany, kettős tárgy esete. In: *VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus*. Az előadások összefoglalói. Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság. 2006. 9–10.

Węgierskie ekwiwalenty łacińskich przypadków w dawnych gramatykach węgierskich. Problem ablativu. In: *Lengyelek és magyarok a XVI. sz. Európában*. Balassi Bálint és Báthory István kora. Wydawnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2006. 11–29.

A lengyel-magyar barátság sztereotípiája a rendszerváltás előtt és után - magyar sajtó szövegek alapján. In: *Hatalom és kultúra*. Nemzetközi Magyarágtudományi Társaság. 2004. 755–64.

Extralinguistic knowledge and interpretation of socio-political columns in Hungarian Magazines. In: *Interpreting for relevance: Discourse and translation*. Institute of English Studies. 2004. 11–2.

Quelques notions universelles dans le dictionnaire hongrois et les textes de presse contemporains. In: *Cahiers du Dictionnaire des notions politiques et sociales des pays*. Centre National de Recherche Scientifiques, Université Nancy-2. 2003. 77–90.

European Languages and the Model of Linguistic Description of the XVIII c. Bilingual Grammars of Hungarian. The Case of J. Thomas and M. Adami. In: *Finno-Ugrians and Europeans: Linguistic and Literary Contacts*. Shaker-Publishing. 2002. 9–14.

Kształowanie się opisu fonetycznego języka węgierskiego w dawnych gramatykach węgierskich. In: *Studia in honorem Iani Bańczerowski*. ELTE Szlav es Balti Filológiai Intezet. 2001. 16–21.

Elzbieta Artowicz két magyar állami kitüntetésnek a tulajdonosa: Pro Cultura Hungarica és a Magyar Köztársaság Tiszti Keresztje.

Személyesen ismertem őt mint lelkiismeretes, tisztességes, megbízható, rendkívül udvarias, nagy szakértelemmel rendelkező kollégát. Tudtuk, hogy nagyon beteg, de reménykedtünk a gyógyulásában. Ám a sors másként rendelkezett.

Kedves Elzbieta! Isten veled, nyugodjál békében.

BAŃCZEROWSKI JANUSZ

Hajdú Mihály 80 éves

Társaságunknak 52 esztendeje aktív tagját, az ELTE professor emeritusát, a magyar nyelvtudomány „neves” emberét, tudniillik a tulajdonnevek jeles, köztiszteltben álló kutatóját köszöntöm választmányunk megbízásából a Magyar Nyelvtudományi Társaság nevében. Ezt tehettem 10 évvel ezelőtt is, amikor abból az alkalomból tekintettem át pályafutását, hogy betöltötte 70. életévét (MNY. 2003: 510–2). Az akkor elmondottak természetesen nem vesztették érvényüket, sőt, megerősítést nyertek a követő dolgozók évek során. A névtan művelőinek a jubiláns iránti tiszteletét és nagyrabecsülését mutatja az, hogy egy olyan névtani konferenciát terveznek megszervezni közvetlen onomatológus munkatársai, amelyen Hajdú Mihály eddigi, igen gazdag névtani munkásságának és párját ritkítóan eredményes szervező tevékenységének értékelő, elemző áttekintésére kerül sor.

Ünnepeltünk 2006-ban elnyerte az Akadémiai Díjat, a sajtóban megjelent tömör indoklás szerint azért, mert „Hajdú Mihály a magyar névtani kutatások évtizedek óta legaktívabb szervezője, számos névtani kötet és tanulmány szerzője, névtani sorozatok és folyóirat alapítója és szerkesztője, névtani gyűjtések kezdeményezője és kiadója, az egyetemi névtani oktatás első magyar egyetemi tankönyvének szerzője (Általános és magyar névtan)”. Az az aktivitás, amelyet az idézett sorok jól mutatnak, jellemző volt az utóbbi évtized nagyrészére is. Igaz, ez már abban az értelemben megváltozott körülmények között folyt, hogy hivatalosan nyugalmába vonult, s ennek következtében kevesebb órája volt az egyetemen. De továbbra is tartott névtani órákat, s vezette az ELTE Magyar Nyelvtudományi Doktori Iskolájának (Programjának) általa megszervezett és kezdetől fogva irányított névtani alprogramját, úgy, hogy közben 14 hallgatóját segítette a sikeres doktori védésig. Egyre elmélyül-